

คำวินิจฉัย (พิตวา) จุฬาราชมนตรี ที่ 15/2556

เรื่อง การใช้ผลิตภัณฑ์วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ ที่มีส่วนผสมของ Gelatin hydrolysate

คำถาม : อนุญาตให้ใช้ผลิตภัณฑ์วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ที่มีส่วนผสมของ Gelatin Hydrolysate ได้หรือไม่ ตามหลักการของศาสนา ?

คำวินิจฉัย

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحابه أجمعين ... وبعد

1. การใช้ผลิตภัณฑ์วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ที่มีส่วนผสมของ Gelatin Hydrolysate ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่ทำจากกระดูกของสุกร เพื่อใช้เป็นสารเพิ่มความคงทนของวัคซีนถือเป็นสิ่งต้องห้ามตามหลักบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม เนื่องจากเจลาติน ซึ่งหมายถึง โปรตีนที่ได้จากการไฮโดรไลซิสคอลลาเจนในส่วนต่างๆ ของสัตว์ เช่น หนัง เล็บและกระดูก ด้วยกรด (Type A) หรือด่าง (Type B) ได้ระบุชัดเจนว่าผลิตขึ้นจากส่วนประกอบของกระดูกสุกร ซึ่งตามหลักบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามถือว่าทุกส่วนของสุกร เช่น เนื้อ หนัง เอ็น เครื่องในและกระดูก ฯลฯ ล้วนเป็นนะฎิสที่ไม่อนุญาตให้นำมาบริโภคหรือใช้ประโยชน์ใด ทั้งนี้ ไม่ว่าส่วนประกอบของสุกรนั้นจะถูกนำมาผ่านกระบวนการทางเคมีจนกระทั่งคุณลักษณะทางเคมีและทางจุลชีววิทยามีการแปรสภาพไปจากเดิมหรือไม่ก็ตาม โดยยึดตามทัศนะของนักวิชาการผู้สันตัดกรณีในภาควิชานิติศาสตร์อิสลามและนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ส่วนใหญ่ซึ่งออกคำแถลงการณ์ร่วมกันในการประชุมของสภานิติศาสตร์อิสลาม ณ กรุงเจดดาห์ ตามวาระการประชุมสัญจร ครั้งที่ 3 ณ กรุงอัมมาน ประเทศจอร์แดน ระหว่างวันที่ 11-16/10/1986 ความว่า ห้ามมิให้ชาวมุสลิมใช้เจลาตินที่ผลิตขึ้นจากส่วนประกอบของสุกรในอาหารและยา เนื่องจากมีเจลาตินที่ผลิตขึ้นจากส่วนประกอบของสัตว์ที่ถูกเชือดอย่างถูกต้องและอนุมัติให้บริโภคเนื้อของสัตว์นั้นตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามอยู่แล้ว⁽¹⁾

(1) มะวาด นะฎิสะฮ์ ฟิลเมาะซาอ์ วัดตะวาล์; ดร.อับดุลฟิตตาด์ มะห์มูด อิดริส (1997) : หน้า 125

2. กรณีที่องค์การเภสัชกรรมได้ดำเนินโครงการพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ โดยได้ทำการวิจัยพัฒนาวัคซีนไขหวัดใหญ่อย่างต่อเนื่องและในกระบวนการผลิตมีความจำเป็นต้องใส่สารเพิ่มความคงตัว เช่น สาร Gelatin hydrolysate ที่ผลิตขึ้นจากส่วนประกอบของกระดูกสุกร ซึ่งเป็นสารที่ใช้เพิ่มความคงตัวของวัคซีนทั่วไปในท้องตลาด องค์การเภสัชกรรมมีความจำเป็นเร่งด่วน กอปรกับสถานการณ์ด้านการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของไขหวัดใหญ่มีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่จะต้องใช้วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่อุตสาหกรรม โดยยังไม่สามารถดำเนินการใช้สารเพิ่มความคงตัว เช่น สาร Gelatin hydrolysate ที่ผลิตขึ้นจากส่วนประกอบของสัตว์ฮาลาล เช่น วัว เป็นต้นได้ ในสถานการณ์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน กิจอนุโลมให้ใช้วัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ในหมู่ผู้รับวัคซีนได้ตามความเหมาะสมและตามระดับความจำเป็นที่เร่งด่วนนั้น ทั้งนี้ ข้อนุโลมในกรณีดังกล่าวเป็นการวินิจฉัยตามคำแถลงการณ์จากการประชุมสัมมนาทางวิชาการว่าด้วยนิติศาสตร์การแพทย์ครั้งที่ 8 ขององค์การอิสลามวิทยาศาสตร์การแพทย์ซึ่งจัดขึ้น ณ ประเทศคูเวต ระหว่างวันที่ 22-24 / 5 / 1995 ความว่า “เจลาตินที่เกิดจากการแปรสภาพของกระดูกหนังและเอ็นของสัตว์ที่เป็นหมูส เป็นสิ่งที่สะอาดและอนุญาติให้ใช้ในการบริโภคได้ โดยถือตามหลักการที่ว่า การแปรสภาพจะทำให้สิ่งที่เป็หมูสหรือสิ่งที่ปนเปื้อนหมูสกลายเป็นสิ่งที่สะอาดได้ตามศาสนบัญญัติ ทั้งนี้ ให้ถือคำแถลงการณ์ดังกล่าวเป็นข้อนุโลมเฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเท่านั้น”

3. จุฬาราชมนตรีมีข้อหารือในเชิงเสนอแนะถึงองค์การเภสัชกรรม เห็นควรให้องค์การเภสัชกรรมได้ทำการวิจัยพัฒนาวัคซีนไขหวัดใหญ่ โดยใช้สารเพิ่มความคงตัวในกระบวนการผลิตวัคซีนไขหวัดใหญ่จากเจลาติน ไฮโดรไลซิสคอลลาเจน ที่ผลิตขึ้นจากส่วนประกอบของสัตว์ฮาลาล เช่น วัว เป็นต้น เพื่อทดแทนสุกร เนื่องจากมีวัตถุดิบจากโรงเชือดสัตว์ที่ได้การรับรองมาตรฐานฮาลาลทั่วราชอาณาจักรอยู่แล้ว กอปรกับการใช้เจลาติน ไฮโดรไลซิส คอลลาเจนที่ผลิตขึ้นจากส่วนประกอบของสัตว์ฮาลาลนั้นเป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้โดยไม่มีปัญหาอันใด ทั้งในส่วนของชาวมุสลิมและศาสนิกชนอื่นอีกด้วย

والله اعلم بالصواب

อาคิส พิทักษ์คุมพล

จุฬาราชมนตรี

